

**Akademie múzických umění v Praze
Hudební a taneční fakulta**

Hudební umění
Cembalo

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Frank Mento a jeho cembalová škola

Karolína Moravcová

Vedoucí práce: MgA. Petra Blažková Žďárská, Ph.D.
Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, duben 2023

**The Academy of Performing Arts in Prague
Music and Dance Faculty**

Art of Music
Harpsichord

MASTER'S THESIS

Frank Mento and his harpsichord method

Karolína Moravcová

Thesis supervisor: MgA. Petra Blažková Žďárská, Ph.D.
Academic title: MgA.

Prague, April 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem

Frank Mento a jeho cembalová škola

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím pouze uvedené literatury a pramenů, a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu. Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna v souladu se zákonem a vnitřními předpisy AMU.

Praha, dne

.....

Karolína Moravcová, podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce MgA. Petře Blažkové Žďárské, Ph. D., za pomoc s realizací práce, odborné vedení a cenné připomínky. Ráda bych také poděkovala všem, kteří mě v průběhu celého studia podporovali.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá cembalovou metodou, kterou vytvořil cembalista a varhaník Frank Mento, který se narodil v Americe a působil v Paříži. Během jeho dlouholeté pedagogické praxe vytvořil vlastní cembalovou metodu, která je veřejně dostupná online. Jeho cembalová metoda se zaměřuje komplexně na všechny oblasti vhodné pro cembalisty. Metoda je sestavena pro úplné začátečníky a postupuje od jednoduššího ke složitějšímu. Věnuje pozornost prstokladům, artikulaci, ornamentice a všeobecnému rozvoji techniky. Neopomíjí čtení not i hru z listu a obsahuje široký repertoár, ve kterém jsou zastoupeny autoři zemí Francie, Německa, Anglie, Itálie, Nizozemí i Španělska. Na závěr jsou zmíněny kapitoly o diminucích a improvizaci a generálbasu, které jsou součástí cembalové školy.

Abstract

The thesis deals with the harpsichord method created by the American-born, Paris-based harpsichordist and organist Frank Mento. During his many years of teaching experience, he created his own harpsichord method, which is publicly available online. His harpsichord method focuses comprehensively on all areas appropriate for harpsichordists. The method is designed for complete beginners and progresses from simple to more complex. He pays attention to fingering, articulation, ornamentation, and general technique development. This thesis does not omit localising notes and sight reading and includes a wide repertoire in which composers from France, Germany, England, Italy, the Netherlands and Spain are represented. Finally, chapters on diminutions and improvisation and basso continuo are mentioned as part of the harpsichord method.

Obsah

Úvod	1
1 Frank Mento	2
2 Cembalová metoda.....	3
2.1 Základy hry na cembalo.....	4
2.2 Prstoklady.....	5
2.3 Artikulace.....	7
2.4 Ornametika	9
2.5 Čtení not a hra z listu.....	12
2.6 Rozvoj techniky	15
2.7 Repertoár	17
2.7.1 Francie	18
2.7.2 Preludium non mesuré.....	20
2.7.3 Německo	21
2.7.4 Skladby J. S. Bacha.....	24
2.7.5 Anglie	26
2.7.6 Itálie.....	27
2.7.7 Nizozemí	28
2.7.8 Španělsko.....	29
2.8 Diminuce a improvizace.....	29
2.9 Basso continuo	31
Závěr	39
Seznam použitých zdrojů.....	40

Seznam příloh

- Příloha 1 – Generalbas

Seznam obrázků

Obrázek 1 Frank Mento portrét	2
Obrázek 2 Friedrich Wilhelm Marpurg příklad stupnic	6
Obrázek 3 artikulace tenuto	7
Obrázek 4 příklady artikulací.....	8
Obrázek 5 artikulace	9
Obrázek 6 přebírání rukou	9
Obrázek 7 ornamentika Henryho Purcella.....	10
Obrázek 8 ozdoba the schleifer	11
Obrázek 9 ozdoba the coulade	11
Obrázek 10 Johann Joachim Quantz	11
Obrázek 11 lokalizace not.....	13
Obrázek 12 hra z listu směr melodie.....	14
Obrázek 13 změna tempa.....	15
Obrázek 14 arpeggia	16
Obrázek 15 držené noty.....	16
Obrázek 16 lombardský rytmus	19
Obrázek 17 Johann Kuhnau - Preludium	22
Obrázek 18 Jacques Hotteterre	26
Obrázek 19 John Bull prstoklady.....	27
Obrázek 20 diminuce formula č. 1.....	29
Obrázek 21 diminuce.....	30
Obrázek 22 diminuce	31
Obrázek 23 prodloužení akordů.....	32
Obrázek 24 specifické značení generalbasu	36
Obrázek 25 vedení třech hlasů	37

Úvod

Tato práce se zabývá cembalovou školou, kterou vytvořil Frank Mento. V průběhu své dlouholeté pedagogické praxe vypracoval metodu, ve které připravil důležité materiály pro výuku cembala. V této práci jsem chtěla ukázat, jak pracuje se stěžejními oblastmi ve hře na cembalo a jakým způsobem k nim přistupuje.

První část pojednává o autorovi a jeho životních zkušenostech. Popisuje jeho profesní cestu, která ho přivedla k výuce cembala. Zmiňuje všechny jeho profesory, kteří ho inspirovali, včetně osudového setkání s cembalistkou Huguette Dreyfus.

Druhá kapitola se věnuje konkrétněji cembalové metodě a jejímu způsobu, jakým je vytvořena. Pojednává o zajímavostech, které jsou pro tuto školu unikátní, pro koho je tato škola vhodná a s jakou myšlenkou při tvorbě školy Frank Mento přistupoval.

V následujících podkapitolách práce lépe přibližuje jednotlivé oblasti, kterými se detailně zabývá. Jedná se o základy hry na cembalo, prstoklady, artikulaci, ornamentiku, čtení not, hru z listu a rozvoj techniky.

V podkapitole o repertoáru jsou rozděleny skladatelé a jejich skladby podle jednotlivých zemí (Francie, Německo, Anglie, Itálie, Nizozemí a Španělsko). V části o Francii se samostatně věnuje preludiím non mesuré a v Německé části rozděluje zvláště repertoár Johanna Sebastiana Bacha.

Velká část práce zkoumá Mentův přístup k diminucím a improvizacím. Vytahuje podstatné informace, při jakých příležitostech se diminuce využívají a vypisuje postupně příklady, které je možné při improvizaci využívat. Zařazuje skladby, na kterých veškeré poznatky uvádí v praxi.

V závěru se objevuje téma generálbasu, které jsou součástí cembalové školy. Podkapitola se věnuje postupnému seznámení s bassem continuumem, kdy pracuje intervalovou metodou. Přináší i témata jako je například hra recitativu.

1 Frank Mento

Americký varhaník a cembalista, který vystudoval *Dana School of Music* (Youngstown State University), *College - Conservatory of Music* (University of Cincinnati) a také *École Normale de Musique de Paris*. Poté se usadil ve Francii a dosud žije v Paříži. Soukromé lekce cembala absolvoval u slavné cembalistky Huguette Dreyfus a povědomí o generálbasu si rozšířil u profesora Eiji Hashimota. Mezi jeho profesory varhan patřili Daniel Roth a Raphaël Tambyeff. Do roku 2015 vyučoval cembalo na *Conservatoire du 18e Gustave Charpentier* v Paříži a současně se stal emeritním varhaníkem v kostele *Église Saint-Jean de Montmartre*. Frank Mento koncertuje po Evropě a v Severní Americe.¹

Obrázek 1 Frank Mento portrét

¹ *LinkedIn* [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://fr.linkedin.com/in/frank-mento-87a83355>

2 Cembalová metoda

Frank Mento sepsal svou dvanáctidílnou školu hry na cembalo. První díl obsahuje věnování Huguette Dreyfus², která byla dle jeho slov nejlepší profesorkou cembala, jakou kdy měl. Díky ní se naučil rozumět cembalu, jak nástroj vnímat i ho rozezpívat.

Jedná se o komplexní metodu hry na cembalo, na níž pracoval v průběhu své dlouholeté pedagogické praxe. Jsou zde zahrnuty veškeré disciplíny, které jsou pro cembalistu důležité. Frank Mento pozoroval žáky a experimentoval s různými variantami cvičení a upravoval je tak, aby fungovala v reálných situacích.

Frank Mento o své škole hovoří jako o metodě vhodné pro děti i začátečníky všech věkových kategorií. Předpokládá se, že začínající žák nemá žádné předchozí hudební znalosti. Z této školy lze vyjmout samostatné díly o diminucích, improvizaci a generálbasu. Tyto díly mohou být vhodné i pro žáky, kteří mají zkušenost s jiným klávesovým nástrojem, avšak chybí jim znalosti z těchto oblastí.

Sám autor vyučoval dle své metody v letech 1997 až 2015. Materiály se mu podařilo přepsat do hudebního programu v roce 2013, kdy byly zveřejněny ve formátu pdf. Hlavním záměrem autora byla finanční dostupnost metody pro žáky všech sociálních vrstev.³ Autor i nadále vyvíjí velké úsilí, aby se jeho materiál pro výuku cembala dostal k co nejvíce lidem. Z tohoto důvodu je možné školu koupit jak v tištěné podobě, tak v online verzi na jeho webových stránkách.⁴

V současné době je vydáno jedenáct dílů, které odpovídají jedenácti rokům studia hry na cembalo. Navíc přidává dvanáctý díl věnovaný generálbasu, diminucím a improvizaci. Počet stran samostatných dílů se od sebe liší. V prvních sedmi dílech se jedná pouze o desítky stránek (nejvíce má čtvrtý díl 88 stran). Dalších pět dílů obsahuje v průměru 200 stran a to z důvodu obsáhlejších skladeb.

Grafické zpracování všech dílů je velmi jednoduché. Frank Mento v naší e-mailové komunikaci zmínil, že by rád školu doplnil o ilustrace, avšak neměl dostatečný finanční obnos na zaplacení ilustrátora.⁵

² Francouzská cembalistka, Huguette Dreyfus (30. 11. 1928 - 16. 5. 2016) studovala pod vedením Ruggera Gerlina, který byl žákem cembalistky Wandy Landowské. Vyučovala na konzervatoři v Lyonu a také v pařížské Sorbonně. Spolupracovala s významnými hudebními osobnostmi, jako jsou například Pierre Boulez, Alfred Planyavsky nebo Lionel Rogg.

³ MENTO, Frank, autor cembalové školy [pisemné sdělení]. 31. 3. 2023.

⁴ <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵ MENTO, Frank, autor cembalové školy [pisemné sdělení]. 31. 3. 2023.

Mentova škola je velmi propracovaná, systematická a postupně na sebe v dílech navazuje. Postupuje od jednoduššího ke složitějšímu. Mezi jednotlivými díly pokračuje chronologicky. Není tedy vhodné, vyjmout pouze jednotlivá cvičení bez předchozí souvislosti.

V rámci jednoho dílu se zaměřuje na všechny oblasti, které je zapotřebí rozvíjet. Věnuje pozornost vhodnému výběru repertoáru, artikulaci, ornamentice a prstokladům. Jako další disciplíny uvádí transponování not a hru z listu. Velká část školy patří generálbasu, diminucím a improvizaci, které jsou součástí.

Frank Mento přistupuje speciálním způsobem k prstokladům. Ke každé notě přidává konkrétní prstoklad a tímto způsobem postupuje u všech skladeb. Jestliže se objeví skladba, kde si prstoklad naznačil již sám autor, používá označení prstokladů kurzívou. Vždy to napíše do poznámky.

Mentova metoda čerpá z historických zdrojů. Na prameny odkazuje nejen při tvorbě prstokladů, ale také u artikulace a na mnoha dalších místech.

2.1 Základy hry na cembalo

Se základy cembalové hry seznamuje Frank Mento hned v prvním díle své školy. Nejprve ukazuje správné postavení těla a sezení uprostřed klaviatury. Nohy by se měly dotýkat podlahy, aby tvořily pevnou podporu tělu. Pokud dítě na zem nedosáhne, doporučuje využít stoličku pod nohy. Sezení by mělo být rovné s představou, že na hlavě máme strunu a za tu nám někdo tahá směrem nahoru.

Frank Mento upozorňuje, že důležitou součástí sezení je i správné dýchání do břicha. Žáci velmi často zvedají během hry na nástroj ramena. Díky správnému způsobu dýchání tomu lze zamezit. Tento dech současně eliminuje trému při veřejném vystupování.

Dále se věnuje správnému postavení rukou, kde odkazuje na historické traktáty Michel Corrette⁶ a Tomase de Sancta Marii⁷. Dle jejich instrukcí Mento doporučuje, že loket by měl být ve stejné výšce s klaviaturou a prsty by na ní měly být přirozeně položené.

Frank Mento věnuje velkou pozornost postavení prstů a jejich dotyku s klaviaturou. Pohyb by měl vycházet z kloubu prstu a přirovnává ho k brnkání kytaristy do strun. Doplnuje, že je důležité, aby se prst uvolnil v okamžiku, než zahraje následující tón. Dále odkazuje na Johanna Nikolause Forkela⁸, který připomíná rychlé pohyby konečků prstů, díky kterým tón získá brilantní zvuk.

⁶ *Les Amusemens du Parnasse*, 1749

⁷ *Libro llamado arte taner fantasia*, 1565

⁸ *Über Johann Sebastian Bachs Leben, Kunst und Kunstwerke*, 1802

V rámci prvního dílu Mento zařazuje čtení posuvek. Vysvětluje funkčnost odrážky a jejího využití. Neopomíjí také cvičení na podkládání a překládání palce, které známe z moderních klavírních škol, ale především se zaměřuje na poziční prstoklady. Zařazuje cvičení na nezávislost prstů a jejich obratnost. Nezačíná každou rukou zvlášť, jak bývá obvyklé, ale okamžitě pracuje s oběma rukama dohromady. Ihned od začátku výuky seznamuje žáky se čtením not v houslovém a basovém klíči.⁹

2.2 Prstoklady

Jak již bylo zmíněno výše, autor se rozhodl očíslovat každou notu. Vlastní prstoklad občas kombinuje s dochovanými historickými. Popisuje, že ideální verze, kterou ve škole používá, hledal dlouho. Původní návrhy prstokladů prošly po testování v praxi celou řadou změn. Osobně si myslím, že v tomto způsobu zápisu může docházet k řadě úskalí. Každý máme jinak velkou ruku a také záleží na tom, v jakém období se ke hře na cembalo dostaneme. Je velký rozdíl mezi rukou šestiletého a dospělého žáka.

Současně si kladu otázku, zda budou žáci později sami schopni tvořit prstoklad a nebudou stále závislí na svém učiteli. Tento způsob zápisu je nenutí se zamýšlet nad tím, jaký prstoklad používají v konkrétních místech a pasážích.

Frank Mento na mojí přímou otázku, proč volil tento způsob zápisu, odpověděl, že na tento systém přistoupil proto, aby naučil žáky od počátku správné prstokladové návyky. Materiály připravoval především s ohledem na méně nadané žáky. Postupem času psal prstokladů méně a méně. Dle jeho slov však i přesto některým žákům dělalo problém začít vymýšlet prstoklady samostatně.¹⁰

S tvořením prstokladů také úzce souvisí správná artikulace, která odpovídá dobře zvolenému prstokladu. I přesto, že Frank Mento vede k prstokladům i k artikulaci, není v jeho metodě velký prostor k vlastním nápadům. Edukativně přidává množství edičních obloučků a artikulacních znamének. Tento způsob zapisování prstokladů a artikulace může být nevýhodou pro žáka, jestliže se setká s urtextovým nebo jiným vydáním not, kde nejsou zapsané prstoklady ani kompletní artikulace.

⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 1. 2013, s. 5 -8 [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰ MENTO, Frank, autor cembalové školy [písemné sdělení]. 31. 3. 2023.

Autor často využívá různá poziční cvičení. Zapisuje jednotlivé motivy se stejným prstokladem, ale pokaždé začíná od jiného tónu. Tímto způsobem procvičuje hladký přesun ruky a správný prstoklad. Píše více prstokladových variant, které je možné vyzkoušet.¹¹ Při používání pozičních prstokladů se zápěstí nedostává do napětí a nedochází ke krkolomnému frázování. Proto je třeba mu věnovat dostatečnou pozornost.

V rámci seznamování s prstoklady dále Frank Mento zařazuje durové stupnice. Žádá, aby stupnice byla vnímána jako melodie. Pro lepší přiblížení převzal stručný příklad ze školy Friedricha Wilhelma Marpurga¹². Všechny stupnice jsou zapsány nejprve v protipohybu. Prstoklad F. W. Marpurga (zapsaný kurzívou) a J. S. Bacha (bez kurzívy) je zajímavé porovnat a všimnout si jejich podobnosti.¹³

Obrázek 2 Friedrich Wilhelm Marpurg příklad stupnic

Nová problematika, která se objevuje v pátém díle, je tichá výměna prstů. Používá cvičení Françoise Couperina (1668–1733) a Jacquese Lemmense (1823–1881). Níže zařazuje *Preludium* od F. Couperina, kde se tato technická záležitost objevuje.¹⁴

Frank Mento se snaží ukazovat i různé historické prstoklady ovlivněné dobou, či místem vzniku. V desátém díle se například věnuje virginalistům. Zároveň zmiňuje, že je důležité mít na paměti, že se k prstokladům přistupovalo jinak v 15. století a jinak později.¹⁵

¹¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 33-35. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹² *Anleitung zum Clavierspielen*, 1755

¹³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 55. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 5-7. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 1. 2013, s. 12-14. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

2.3 Artikulace

Frank Mento se snaží ihned od začátku pracovat s artikulací. Zapisuje artikulaci ke všem notám, stejným způsobem jako zapisuje prstoklady. Využívá k tomu svůj specifický způsob značení. Podobně jako u prstokladů může žák do budoucna narazit na úskalí, když otevře čisté noty bez jakýchkoliv poznámek a bude si muset poradit sám.

Mento používá dlouhou vodorovnou čáru pro dodržení dlouhé noty a pro vázanou notu používá oblouček. V případě oddělených not využívá krátké čárky nad notou, tzn. tenuto. Pro pochopení, kdy ruce hrají spolu, naznačuje do not svislou čáru, která noty vizuálně propojuje.¹⁶

Obrázek 3 artikulace tenuto

Frank Mento se snaží přiblížit co nejširší paletu skladeb, na které může představit nové způsoby artikulace. Inspiruje se také ve flétnovém a gambovém repertoáru. Zařazuje flétnová preludia Jacquese Hottetera (pro pravou ruku sólo), či gambová cvičení Christophera Simpsona (pro levou ruku sólo). V notách je všude pečlivě zapsaná artikulace a konkrétní prstoklady.¹⁷

Ve třetím díle pracuje autor se cvičeními od Françoise Couperina, kde jsou artikulací obloučky zapsány přímo od skladatele a značí vždy důležitou notu v konkrétní skupince not.¹⁸ Tímto způsobem se žákovi podaří pochopit vnímání důležitých tónů, ačkoliv se v průběhu mění rytmické uskupení a může vypadat na první pohled složitě.

¹⁶ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 1. 2013, s. 34, 48 [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

¹⁷ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 13, 18, 22. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

¹⁸ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 3, 9. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

Mento zařazuje tabulku s historickou artikulací, kde porovnává více autorů (Girolamo dalla Casa, Francesca Rognioni, Samuela Scheidta a Johanna Joachima Quantze). Frank Mento tyto příklady doporučuje zahrát s různým prstokladem tak, aby odpovídal zapsané artikulaci. Žák si tedy může ihned prakticky uvědomit, jak souvisí prstoklady s artikulací.¹⁹

Girolamo dalla Casa. *Il vero modo di diminuir*. 2 Vols. Venice: Aug. Gardaro, 1584

Francesco Rogniono. *Selva di vari passaggi secondo l'uso moderno per cantare & suonare con ogni sorte de stromenti*. Milan: Lomazzo, 1620

Samuel Scheidt. *Tablatura Nova*. Hamburg, 1624

Johann Joachim Quantz. *Versuch einer Anweisung die Flöte traversière zu spielen*. Berlin, 1752

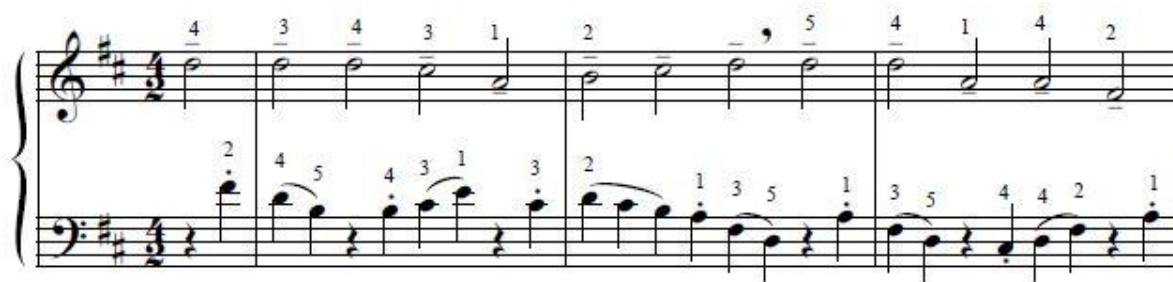
Obrázek 4 příklady artikulací

Frank Mento vytváří i svá vlastní cvičení. Přidává drobné úryvky, na kterých zapisuje artikulaci, která by odpovídala repertoáru. Tímto způsobem rozepisuje artikulaci vhodnou pro Eliase Nicolause Amerbacha (1530–1597), Georga Friedricha Händela (1685-1759) i Johanna Sebastiana Bacha (1685–1750).²⁰ Na svých vlastních skladbách si Mento pohrává s rytmem a zaměřuje se i na správné artikulaci rozdělení skupin šestnáctinových not.

¹⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 28. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

²⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 76, 83. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

V pátém dílu artikulačně pracuje s melodií pouze pro jednu ruku. Až v šestém díle zařadil vlastní skladbu, která propojuje artikulaci pro obě ruce současně. Artikulační cvičení ozvláštňuje čtyř púlovým taktem. V jedné ruce se rytmicky dodržují čtyři púlové a v druhé jdou ve čtvrtových dobách hodnoty proti různě posunutě.²¹

Obrázek 5 artikulace

Vzhledem k cembalovému myšlení, kdy se často jedná o polyfonii, se Mento koncentruje na pečlivou přípravu ohledně rozdělování hlasů. V notách označuje hranatou závorkou místa, kde doporučuje převzetí not do druhé ruky. Tímto způsobem zapisuje všechna místa do not obdobně jako prstoklady a artikulaci. Později využívá značení pomocí písmen D (droite) a G (gauche).²²

Obrázek 6 přebírání rukou

2.4 Ornamentika

Další téma, kterému Frank Mento věnuje velkou pozornost, jsou ozdoby. Představuje je postupně, vždy v kontextu s konkrétní skladbou, které předchází poznámky o podobě ozdoby i její správné realizaci.

Mento často přidává rytmicky vypsání ozdoby. Řeší to přidáním třetí notové linky, ve které zapisuje pouze realizaci ozdob. Což může v začátku pomoci s lepší rytmickou představou. Později můžeme pracovat s různou délkou a rychlostí ozdob podle charakteru skladby.

²¹ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 30. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

²² MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 14. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

Ozdoby Mento čerpá nejprve z francouzského repertoáru. Využívá slavnou školu *l'Art de Toucher le Clavecin* od Françoise Couperina. Představuje ukázkou pro vzestupné a sestupné vyplněné tercie.²³ Následně se zaměřuje na ozdoby, jako jsou *pincé*, *port de voix et pincé*, *tremblement*, *lombardský rytmus*, *coulé* a noty *inegal*. Později přidává další francouzské ozdoby, tentokrát *harpégement*, *port de voix en montant* a také *port de voix en descendant*.²⁴

Díl, který je věnován pátému roku, začíná vysvětlivkami pro ozdoby ve skladbě *Le Lardon* skladatele Jeana Philippa Rameaua (1683–1764). Frank Mento zde ukazuje dva typy *arpeggií*. Rozdíl spočívá v tom, zda je přeškrtnutá nožička noty nahoře nebo dole. Dle toho se arpeggio hraje ze spodu nebo naopak ze shora.²⁵

Z anglického repertoáru se Mento opírá o skladatele Henryho Purcella (1659–1695), na jehož tvorbě ukazuje ozdoby. Nejedná se o nové ozdoby, ale spíše o jiné názvy jako například *shake*, *forefall*, *backfall* a *beat*. V překladu se jedná o trylek ze shora, příraz, náryl a trylek od hlavní noty, který už známe, avšak v Anglii používané značky ozdob jsou jiné.²⁶

Obrázek 7 ornamentika Henryho Purcella

²³ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 17. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

²⁴ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 26, 33. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

²⁵ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 2. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

²⁶ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 38-41. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

Z německého repertoáru Frank Mento představuje navíc tzv. *schleifer*. Tato ozdoba spočívá ve vyplnění tercie před zapsanou notou. Ozdoba je hrána na dobu. Začíná se tedy od spodní tercie.

The German slide (schleifer):

It fills the interval of a third before you hear the written note.
It begins a third below the written note:

It is played on the beat.

Obrázek 8 ozdoba the schleifer

Dalším novým termínem je *the coulade*, kde se vyplňují noty, buď stoupající, nebo klesající, ale jedná se o větší interval. Buď sextu, nebo oktávu. Totéž funguje pro *coule*, ale pouze v rozsahu tercie.²⁷

The coulade

It fills 2 disjunct notes:

Obrázek 9 ozdoba the coulade

Z německého repertoáru Frank Mento v osmém díle představuje Quantzovo zdobení. Ukazuje jeho tabulku ozdob a dává prostor na vyzkoušení těchto ozdob v praxi. Johann Joachim Quantz (1697–1773) sepsal různé variace zdobení, které jsou vhodné pro improvizaci.²⁸

Table 1

Written: Played:

a b

Obrázek 10 Johann Joachim Quantz

²⁷ MENTO, Frank. *Harpisichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 16, 22. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpisichord-method.com/>

²⁸ MENTO, Frank. *Harpisichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 79 - 81. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpisichord-method.com/>

Frank Mento vkládá zvlášť poznámky k ozdobám bez konkrétní skladby. Ukazuje různé délky mordentu, podle toho, na jaké době se zrovna ozdoba hraje a jak dlouze je potřeba rozeznít konkrétní notu. Obdobným způsobem pracuje také s obalem a trylky, jimž věnuje zvláštní pozornost. Po pár kapitolách s těmito ozdobami postupuje dále a věnuje se appogiatuře stoupající a klesající.²⁹

V cembalové škole se objevují také autorské skladby Franka Menta, kde nechá žáka samostatně přemýšlet na jaké místo a jakou ozdobu by zařadil. Velkým vodítkem mohou být intervaly, které buď klesají, nebo stoupají. Mento v poznámce píše různé možnosti vhodného zdobení. Přidává i malou rekapitulaci dosud získaných informací. Frank Mento využívá ornamentiku zvlášť i v kapitole o improvizaci, kde nechává žákovi větší prostor pro jeho kreativitu. Tomuto tématu se budu blíže věnovat v podkapitole číslo 2.8 o diminucích a improvizaci.

2.5 Čtení not a hra z listu

Velmi zajímavou disciplínou, která se objevuje v Mentově škole, je určování polohy tónů. Toto cvičení funguje jako skvělá průprava pro transpozici. Žáci si vyzkouší od začátku přemýšlet ve více klíčích a v budoucnu nemají problém s jejich střídáním. Mento se zabývá především intervalovou metodou. Začíná od těch nejjednodušších (sekund a tercií) a postupně se propracovává k větším intervalům.

I přesto, že toto cvičení by mohlo sloužit jako výborná průprava pro hru ze starých klíčů, autor je v této škole nepoužívá a pracuje pouze s houslovým a basovým klíčem. Dle jeho slov měl pouze žáky, kteří neuměli číst noty a nevěděli nic o hudbě, ačkoliv již absolvovali kurzy intonace a hudební teorie. Z toho důvodu se zaměřil pouze na základní klíče.³⁰

²⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 9, 26, 31, 34, 41, 50, 60, 69. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

³⁰ MENTO, Frank, autor cembalové školy [písemné sdělení]. 31. 3. 2023.

Ve cvičení jsou umístěny noty na pěti linkách, ale bez označení klíče. Mento doporučuje hrát libovolným prstem v pravé ruce, v pomyslném houslovém klíči a totéž v levé ruce v basovém. Během hraní je důležité současně vyslovovat názvy not nahlas. Žák se tak naučí, jak najít noty na klaviatuře, aniž by měl předepsaný prstoklad.³¹

Obrázek 11 lokalizace not

V druhém díle již kombinuje různé intervaly zapsané harmonicky. Objevují se větší skoky, které nutí více přemýšlet nad volbou prstokladu. Později přidává stejná cvičení s posuvkami.³²

Vzhledem k tomu, že se Frank Mento drží intervalového systému, postupně prochází kvinty, sexty a následně tercie, kvarty a kvinty. Později přidává i kvintakordy, obraty a kvartový akord. Seznamuje s rozloženým septakordem a v závěru pátého dílu pracuje s terciemi.³³

Do šestého dílu zařazuje pro změnu pentatonické postupy, hexachordy, nonový a undecimový akord.³⁴ Částečně tedy odstupuje od intervalů, ale stále se drží v předvídatelných harmonických postupech.

Všechna tato cvičení jsou zaměřená na čtení výšky tónu, nikoliv na rytmus. Do šestého dílu jsou všechna zapsána ve čtvrtových notách, a až v sedmém dílu přidává osminové hodnoty. Stejně tomu bylo i co se týče taktu, do této doby pracoval pouze s čtyřdobým taktem, nyní ho začal kombinovat s taktem třídobým.³⁵

V poznámce se dočteme, jakým způsobem je možné cvičení obměňovat. Jednou z variant je kombinace klíčů. Pro získávání orientace v notovém textu je doporučeno říkat jména hraných not nahlas. Žák si díky zapojení více vjemů vše lépe zafixuje.

³¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 1. 2013, s. 79. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

³² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 9, 14. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

³³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 11, 19. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

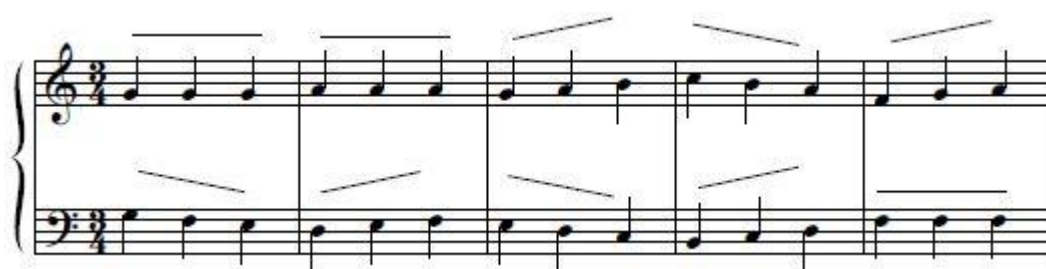
³⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 48, 58. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

³⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 6. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Nedílnou součástí výbavy každého cembalisty je dobré ovládní hry z listu. Od sedmého dílu Frank Mento zařazuje cvičení pro zlepšení této dovednosti. Kapitola Lokalizace not předchází hře z listu a funguje jako průprava.

Mento požaduje, aby žák hrál hned od začátku oběma rukama dohromady. Nechává hodně prostoru pro promyšlení, jaká nota bude následovat, či která ruka se posouvá o jaký interval a jakým směrem. V případě, že se jedná o složitější kombinaci rytmu, taktu nebo metra, vypisuje notovou linku pouze pro jednu ruku.

Dále přidává cvičení ve čtvrtových hodnotách a linkou naznačuje směr, kterým postupují jednotlivé hlasy. Tímto způsobem ukazuje, jak lze nad pohyby přemýšlet. Níže přidává i intervaly, nejprve v celých notách.³⁶

Obrázek 12 hra z listu směr melodie

V osmém díle teprve začíná přidávat posuvky. Zůstává však stále v celých hodnotách, není to tedy tak obtížné.

V devátém díle přichází Frank Mento s novinkou. U not přidává artikulaci, která žáka donutí nepřemýšlet pouze nad vzdáleností a správnou délkou not, ale musí dávat pozor i na způsob, jakým bude noty hrát.

Frank Mento doporučuje, aby se žák koncentroval pouze na noty a nedíval se příliš na ruce. Tím se docílí větší jistoty a dosáhne se zrychlení. Žák by měl dbát na to, aby hrál bez zastavování.

Zajímavý je autorův přístup k různým tempovým změnám. Donutí žáka posouvat se v odlišných rychlostech a procvičí tím jejich pohotovost.³⁷ Doporučuje nejprve zkusit rytmus vytleskat a správně spočítat hodnoty not.

³⁶ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 14, 20, 28. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

³⁷ MENTO, Frank. *Harpichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 7, 21. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpichord-method.com/>

Obrázek 13 změna tempa

V desátém díle autor pokračuje v propojení not a artikulace. Kombinuje to se změnou tóniny a volbou jiného tempa. Snaží se vyzkoušet žákovu pohotovost a dosud získané zkušenosti. V artikulaci si pohrává s legatem a staccatem a jejich vzájemným střídáním.

Obtížnou disciplínou, která by mohla nastat u hry z listu, je změna klíčů. Vzhledem k průpravě z lokalizace not, by to nemusel být pro žáky tak velký problém. Mento navíc nepoužívá historické klíče, ale pouze houslový a basový.³⁸

V rámci hry z listu už se objevují drobné skladbičky, které se podobají základnímu repertoáru. Žák by měl být tedy schopný, po předchozí průpravě, drobné skladby zahrát. Získá tím i nezávislost, utvoří si vlastní názor a nemusí se spoléhat pouze na přehrání od učitele či případně na nějakou nahrávku.³⁹

2.6 Rozvoj techniky

Frank Mento se snaží vést svojí cembalovou školu komplexně, a proto se soustředí i na rozvoj technických prvků. Mimo klasický repertoár zařazuje cvičení, která se zaměřují na konkrétní problematiku.

První seznámení se stupnicemi proběhlo v souvislosti s prstoklady. Bude-li žák postupovat chronologicky, po čase dokáže zahrát stupnice od všech tónů. V osmém díle Mento zařadil stupnici chromatickou, se kterou i rozšiřuje rozsah na více oktáv.⁴⁰

³⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 7, 26, 34, 58. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

³⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 12, 36, 72. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 88-89. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

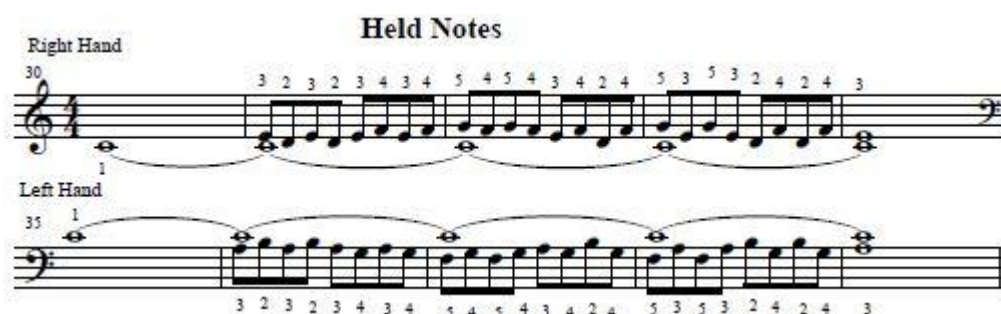
Dále zařazuje skladby a drobné etudy, na kterých si žák natrénuje technickou obratnost, rozložené běhy akordů, koordinaci rukou a intervaly.⁴¹

Zvláštní pozornost Mento dává arpeggiím. V pátém díle se objevují jeho autorská cvičení. Obě ruce jsou zapsány v celém taktu unisono v osminových hodnotách. Po představené C dur zařazuje arpeggia od černých kláves.⁴² Tato průprava cvičení pomůže žákům v lepší obratnosti prstů, zároveň si upevní daný akord.

Obrázek 14 arpeggia

Velkou část své školy, věnoval Mento procvičování not s drženým tónem. Jedná se o cvičení, ve kterém jeden prst hraje notu celou, a nad ním ostatní hlasy postupují v menších hodnotách. Toto cvičení zařazuje často společně s artikulací. Vždy se jedná o drobné dvouřádkové cvičení až do šestého dílu, kdy je cvičení prodlouženo na jednu stranu a v tomto formátu již pokračuje. Rozvíjí tak lepší flexibilitu prstů i jejich technickou zdatnost. Hodí se také pro lepší samostatnost prstů v polyfonii.⁴³

Obrázek 15 držené noty

⁴¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 51, 77–78. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 50. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 1. S. 71. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Toto cvičení držených tónů různě obměňuje rytmicky a přidává i držení dvou tónů. Píše více kombinací, například mění směry vedení hlasů, pro větší upevnění technických změn.⁴⁴ V sedmém díle přidává Mento například držené tóny v polyfonii.⁴⁵ U těchto cvičení je důležité dbát na uvolněné ruce.

Další technickou záležitostí, kterou Frank Mento uvádí, jsou repetované tóny. Zařazuje menší skladbu, na které si žák vyzkouší měnit všechny prsty na jednom tónu. Díky tomu, že se jedná spíše o malou skladbu než cvičení, nezní to fádně.⁴⁶

Později se k repetovaným tónům vrací a zařazuje skladby, na kterých lze problematiku vyzkoušet. Jedná se o různou kombinaci způsobů repetovaných tónů. Nechybí zde zapsaný prstoklad pro každou notu.⁴⁷

2.7 Repertoár

V cembalové škole Franka Menta má žák možnost nastudovat rozmanitý repertoár a získat velký přehled o hudebních skladatelích. Autor vybírá důležité stěžejní skladby, které by měl znát každý cembalista.

Skladby zasazuje do kontextu, často předkládá životopis autora, vysvětluje konkrétní problematiku dané skladby, zaměřuje se na artikulaci, prstoklady a věnuje také pozornost tanečním skladbám a jejich charakteru.

Autor se snaží kombinovat významné skladatele z různých zemí (Anglie, Francie, Německo, Itálie, Španělsko a Nizozemí). Tím poukazuje na rozdílné chápání barokních skladeb. S jiným přístupem se setkáme například u italských skladatelů oproti francouzským nebo německým i anglickým autorům.

Drobným náznakem se opírá i o skladby z období 12. - 15. století. Vybírá menší skladby z Codexu Faenza a také přidává skladbu z Robertsbridge Codexu. K tomuto období Mento píše, že se především jednalo o improvizaci.⁴⁸

⁴⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. S. 17. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. S. 5. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 5. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 35-37. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁴⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 94-98, 101-103. [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Jedenáctý díl je věnován přípravě repertoáru na světové soutěže. Autor se opírá o světoznámé skladatele, jako jsou například François Couperin (1668–1733), Girolamo Frescobaldi (1583–1643), Johann Sebastian Bach (1685–1750), Domenico Scarlatti (1685–1757) a další.⁴⁹

Frank Mento učí své žáky podle své školy. Zajímalo mě tedy, zda se drží pouze skladeb, které má v této škole anebo doplňuje repertoár potřebnými materiály. Odepsal mi, že vzhledem k tomu o jak obsáhlý materiál se jedná, většinou nemá potřebu přidávat další skladby, ale respektuje potřeby konkrétního žáka a pokud si přeje zahrát nějakou konkrétní skladbu, kterou ve škole nenajde, materiál mu připraví.⁵⁰

2.7.1 Francie

Mento své žáky podrobně seznamuje s největšími zástupci francouzské školy a představuje jejich speciální tabulky ozdob a další specifika.

Mezi skladatele řadí například Jeana François Dandrieu (1682–1738), Jacquese Duphly (1715–1789), Nicolase Lebègue (1631–1702), Jean-Henri d'Angleberta (1629–1691), Elisabeth Jacquet de la Guerre (1665–1729) a Charlese Dieuparta (1667–1740). Zvláště věnuje pozornost dvěma autorům, kterými jsou Jean Philipp Rameau a François Couperin.

Ve Francii se zaměřuje na odlišné frázování, kterému se říká inegal. Frank Mento do své školy zařadil skladby pro procvičení této problematiky. Postupně seznamuje s principem, na kterém je založen. Pro příklad zadává *Menuet* od Jeana Leclaira, kde je vidět osminový postup. Objevuje se jak v pravé tak i levé ruce. Frank Mento doplnil k jednotlivým osminkovým postupům artikulační oblouček, pro pochopení, kde lze inegalitu zapojit.⁵¹

Do druhého dílu Mento zařazuje skladbu většího formátu. Jedná se o *Les Folies d'Espagne* od skladatele Michela Corretta. Na této skladbě seznamuje s variacemi, kdy každá přináší jinou technickou dovednost.⁵²

Jean-Henri d'Anglebert byl zařazen Mentem do devátého dílu společně s pár slovy o skladatelích. Nejprve seznámil s jeho tabulkou ozdob a poté zařadil výběr skladeb

⁴⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 2. [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁰ MENTO, Frank, autor cembalové školy [písemné sdělení]. 31. 3. 2023.

⁵¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 21. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 24-27. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

z *Transkripce* na Lullyho téma. Jako první skladbu vybírá *Ouverture de Cadmus* a druhou *Les Songs agréables d' Atys*.⁵³

Z Francouzských skladatelů Mento vybírá Elisabeth Jacquet de la Guerre a Charlese Dieuparta. Vypisuje o nich krátký medailonek s jejich životopisem a dílem. Z díla Elisabeth Jacquet de la Guerre zařazuje tance *Menuet* a *Rigaudon*.⁵⁴

Na skladbě *La Damazy* od Jacquese Duphlyho ukazuje lombardský rytmus, kdy v taktu připisuje rytmické noty, které naznačují způsob, jakým by daná pasáž měla být zahrána.⁵⁵

Obrázek 16 lombardský rytmus

Skladby Francois Couperina zařazuje Mento do třetího dílu, kde se ke konci objeví *Allemande*. Jedná se o dvoustránkovou skladbu, na které žák využije dosavadní zkušenosti.⁵⁶ Skladba obsahuje ozdoby, artikulaci zapsanou přímo od skladatele. Devátý díl přináší *Les Baricades Místérieuses* společně s medailonkem autora a drobným popisem vzniku této skladby.⁵⁷

Podrobně se Mento vrací k Francois Couperinovi v desátém díle. Představuje jeho *L'Art de toucher le Clavecin*. Ukazuje zde jeho prstoklady i cvičení a přidává k nim vlastní popis a tabulku ozdob. Z jeho skladeb zařazuje *Les Tours de Passe-passe*, *La Raphaële*, *Allemande L'Ausoniéne*, *Courante*, *Sarabande L'Unique*, *Gavotte*, *Rondeau*, *Gigue*, *Passacaille* a *La Morinète*.⁵⁸

⁵³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 111-115. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 121-124. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 23-26. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 43-44. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 2-5. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁵⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 135-144, 149-177. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Druhým stěžejním autorem je Jean Philippe Rameau. Frank Mento nejprve pracuje s jeho *Menuetem*. Ve skladbě je možné pracovat s noty inegal a současně je v ní složitější zápis pro vedení hlasů. Frank Mento zde doplňuje vlastní poznámky.⁵⁹ Od stejného autora následuje skladba *L'Indifférente* a také *Fanfarinette*.⁶⁰

V závěru osmého dílu přidává části ze suity od Rameaua a přikládá také jeho tabulku ozdob. Začíná s *Allemande*, pokračuje s *Courante* a následuje *Gigue en Rondeau*. Objevuje se zde i *Le Rappel des Oiseaux*, *Rigaudon*, *Musette en Rondeau*, *Tambourin* a *La Villageoise*.⁶¹

V desátém díle od stejného autora, Mento zařazuje některé části z jeho suity a moll: *Allemande*, *Courante*, *Sarabande*, *Les trois Mains*, *Fanfarinette*, *La Triomphante* a *Gavotte* a jejich šest variací.⁶²

2.7.2 Preludium non mesuré

Důležitou součástí cembalového repertoáru jsou preludia non mesuré. Tento typ preludií je svým způsobem specifický a proto se mu Frank Mento věnuje samostatně. I z toho je zde Preludium non mesuré zařazeno jako samostatná podkapitola.

Autor školy zde zapsal své metodické poznámky, jakým způsobem by se k těmto preludiím mělo přistupovat. Pro názornou ukázkou vše vysvětluje nejprve na *Preludiu* od Jeana Francoise Dandrieu.

Zapsal zde i drobný popis, že se jedná o francouzskou specialitu. Původně se jednalo o skladby pro loutnu. Vše sloužilo k tomu, aby si muzikant měl možnost zkontrolovat ladění svého nástroje, mohl si vyzkoušet akustiku sálu a zároveň se naladit na tóninu následující skladby.⁶³

Do školy zařazuje preludia různých autorů, jako jsou např. Louis – Nicolas Clérambault, Louis Couperin nebo Nicolas Lebégue.

⁵⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 12. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 19-20, 27-29. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 202-225. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 183-218. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 53-54. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Autor metodicky doporučuje, jakým způsobem k těmto preludiím přistupovat. Nejprve doporučuje hrát nejprve základní harmonii a poté přistoupit k různé délce akordů tak, aby harmonie zůstávala znatelná. Občas se stává, že žáci začnou hrát akordy a melodii příliš rytmicky, v ten moment necítí rozdíl mezi různými akordy.

Dalším krokem popisuje, aby žák v notách rozlišil, zda se jedná o melodii anebo vypsanou ozdobu. Pro lepší rozpoznání píše různé situace. Například zda se jedná o notu, která je součástí ozdoby nebo jiného hlasu. Zda nota patří do arpeggia anebo tvoří appoggiaturu.

Současně u toho upozorňuje na vedení basové linky současně s linkou melodickou. Nesmí se opomíjet vnímání kontrapunktu mezi basem a sopránem. Upozorňuje také na bas, který musí přijít včas na dobu.

Frank Mento vysvětluje zaznačené obloučky, které se nad notami objevují. V podstatě to shrnul do třech důvodů. Oblouček, který označuje vedení fráze, oblouček, který značí appoggiaturu a poslední způsob, kdy je to označení pro noty, které mají být drženy po celou dobu fráze.

Na závěr svých metodických poznámek připisuje, že by preludia neměla být hrána uspěchaně, naopak jim dopřát meditativní improvizální charakter.⁶⁴

2.7.3 Německo

Další zemí, ze které Frank Mento čerpá, je Německo. Představuje skladby Johanna Kuhnau, Johanna Gottfrieda Walthera, Johanna Caspara Ferdinand Fischera, Johanna Pachelbela nebo Dietricha Buxtehudeho. Neopomíjí ani velikány, jakými byli např. George Philippa Telemanna a George Friedricha Händela. Zásadním zástupcem této země je Johann Sebastian Bach. Jeho repertoáru je věnována zvláštní kapitola.

U těchto autorů se často objevuje kontrapunkt. Polyfonní myšlení Frank Mento rozvíjí postupně. Začíná drobnými skladbami, jako je například *Sonatina* od Georga Friedricha Händela.⁶⁵

⁶⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 59. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 26. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

U cembalistů je velmi důležité vedení basové linie. V *Preludiu* od Johanna Kuhnauna je vyžadováno, aby pravá ruka vážala jednotlivé tóny, tím vytvářela zvukově celistvý akord.⁶⁶

Obrázek 17 Johann Kuhnau - Preludium

Jeden z často zmíněných autorů v této cembalové škole je Philipp Christoph Hartung. Objevuje se v této škole především pro doplnění konkrétní problematiky. Jedná se o správné vedení hlasů. Melodie se často prolíná i do houslového klíče. Pro žáka je to ideální trénink pro budoucí analýzu vedení hlasů, aniž by vše bylo zapsáno v notách.

Frank Mento od tohoto autora zařazuje *Preludium* č. 4, které vizuálně vypadá, jak kdyby bylo zapsáno pouze pro jednu ruku. Žák se na této skladbě naučí chápat, kdy je dobré brát některé pasáže v houslovém klíči levou rukou. Frank Mento metodicky označil místa, které je vhodné brát do levé ruky. Později přidává i *Preludium* č. 5 od stejného autora. Princip zůstává stejný jako v předchozí skladbě.⁶⁷

Ve čtvrtém díle Mento zařazuje slavnou *Saraband* od Georga Friedricha Händela. Jedná se o sarabandu s variacemi. Zároveň zde vysvětluje, proč v názvu není napsáno Sarabande. Uvádí, že se jedná o anglickou verzi sarabandy ze 17. a 18. století.⁶⁸ Od G. F. Händela autor přidává také tři části ze suity č. 5, e moll. Konkrétně pracuje s *Allmand*, pokračuje se *Saraband* a zakončuje dlouhou *Jigg*.⁶⁹

⁶⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 29-31. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 39, 45. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 6-8. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁶⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 95-105. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Frank Mento přidává *Passepied* od Johanna Caspara Ferdinanda Fischera. Na této skladbě seznamuje s formou *Passepied*, kdy se jedná o veselý tanec, který byl psán v 3/8 nebo 6/8 taktu. Pocházel z Anglie, avšak byl velmi populární také na francouzském dvoře.⁷⁰

Od Georga Philippa Telemanna zařazuje Mento *Fugu*. V této skladbě je velice důležité dodržovat správně držení dob. Tomu mohou napomoci metodické pomůcky od Franka Menta, které naznačují delší držení konkrétních tónů.⁷¹ Mimo fugu přidává i jeho *Fantasii* č. 9. Čtyřstránková fantasie obsahuje rychlou a pomalou část. V pomalé části doporučuje přidat ozdoby. Artikulace doplněná v notách, patří Telemannovi.⁷²

Dalším zdrojem, ze kterého autor často čerpá, jsou německé varhanní materiály. Vytahuje drobná cvičení ze sbírky od Jacoba Koppmayera⁷³. Frank Mento v poznámce připisuje komentář, že tento materiál znal Johann Sebastian Bach.⁷⁴

Na variacích od Johanna Gottfrieda Walthera naznačuje dynamická znaménka forte a piano. Žádá, aby žák v momentě, kdy se objeví f, zůstal na prvním manuálu a u piana daný úsek zahrál na druhý manuál. Setkáváme se tedy poprvé s náповědou pro střídání manuálů.⁷⁵

Dalším autorem, který se objevuje v této cembalové škole, je Dietrich Buxtehude. Jeho skladba *Canzon* je polyfonního charakteru. Je pouze edičně doplněná artikulace, ale neobjevují se zde již žádné prstoklady.⁷⁶

⁷⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 40-41. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 14-15. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 61-64. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷³ *Wegweiser die Orgel recht zu schlagen, 1689*

⁷⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 19. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 54. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 146-147. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

2.7.4 Skladby J. S. Bacha

Frank Mento neopomíjí barokního velikána Johanna Sebastiana Bacha. V rámci jeho metody je zajímavé pozorovat, jaké skladby postupně zařazuje a jakým způsobem s nimi pracuje. Vzhledem k tomu, že J. S. Bachovi věnuje velkou pozornost, zaslouží si jeho repertoár samostatnou podkapitolu.

Nejprve začíná s drobnými skladbami a později se dostává k náročnějším kusům. Autor přemýšlí stále metodicky a vybírá pečlivě konkrétní skladby, na kterých vždy řeší danou problematiku.

Jako první skladbu Mento zařazuje slavný *Menuet* G dur z knížky skladeb pro Annu Magdalenu Bachovou. Vysvětluje na ní dvě ozdoby, mordent a appoggiatura, které se objevují v této skladbě. Současně tato skladba slouží jako procvičení tance *Menuet*.⁷⁷

Začátek čtvrtého dílu obsahuje skladbu *Applicatio* od J. S. Bacha. Před touto skladbou Frank Mento zařadil krátkou vysvětlivku o ozdobách, které se ve skladbě vyskytují. Přidává třetí notovou osnovu, kde zapisuje přesný notový zápis všech ozdob. Do čtvrtého dílu je zařazená také *Invence* č. 4, d moll, kde se žák seznámí s polyfonií.⁷⁸

Od Johanna Sebastiana Bacha zařazuje také *Preludium* BWV 924 C dur. Opět zde vysvětluje ozdoby a přidává třetí řádek pro vypsání ozdob. Doplnuje poznámku, v níž doporučuje hrát toto dílo nejprve v harmonických akordech, pro lepší pochopení harmonie.⁷⁹

Frank Mento rozšiřuje Bachův repertoár o *Praeambulum* BWV 930. Jedná se o skladbu, která začíná osminovou pomlkou, a následně jsou postupy v osminových hodnotách. Často se jedná o rozložený akord. Žák zde uplatní získané informace o artikulaci, vyzkouší si základy z *basso continuo*, procvičí vedení hlasů a také rozdělení do hlasů mezi dvě ruce.⁸⁰

Frank Mento uvádí cvičení, které nazývá jako *Cvičení, které možná Bach znal*. Pochází ze sbírky od Jacoba Koppmayera⁸¹. Jedná se o cvičení, kde je předepsaný konkrétní

⁷⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 7. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 3-4, 72-75. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁷⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 10-13. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 48-49. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸¹ *Wegweiser die Orgel recht zu schlagen*, 1689

prstoklad. Zároveň zde Frank Mento seznamuje s krátkou oktávou. Toto procvičení autor zařadil, aby mohl následně ukázat na skladbě *Preludium a fugetto C dur*, BWV 870.⁸²

V rámci rozšíření repertoáru se věnuje *Allemande* od Johana Sebastiana Bacha. Ve skladbě jsou doplněné prstoklady a veškerá artikulace. Tuto skladbu zařazuje dvakrát, ve druhé verzi ukazuje artikulaci, kterou zapsal sám Bach. Ukazuje zde rozdíly a nechává žáka přemýšlet, jakým způsobem je možné pracovat s artikulací. Doporučuje si představit flétnu nebo violu da gambu, jakým způsobem by tuto skladbu hrály tyto nástroje.⁸³

V Invenci č. 6, E dur, Mento doporučuje trénovat uvolňování a napětí v ruce. V notách jsou doplněné slovní poznámky, které čerpal ze studií od jeho profesorky Huguette Dreyfus.⁸⁴

Náročnější skladbu, kterou pro rozšíření repertoáru objevíme v sedmém díle je například *Fantasie c moll*. Žák si zde vyzkouší komplexnější přemýšlení nad artikulací, prstoklady a ozdobami.⁸⁵

Preludium a fuga BWV 876 zařazuje Mento v osmém díle. Jedná se o velmi obsáhlé preludium s fugou. I zde se drží prstokladů, nejsou však u každé noty. Niž ve stejném díle přidává také *Invenci Es dur*.⁸⁶

V osmém díle nalezneme také skladbu *Kyrie, Gott Vater in Ewigkeit* BWV 672. Jedná se o drobnější skladbu, nechybí zde doplněná artikulace, zaznačení střídání rukou a i zde připisuje prstoklady, ovšem pouze u vybraných částí. Přidává také skladbu *Nun freut euch, lieben Christen gmein* BWV 734.⁸⁷

V následujícím díle se jedná o *Preludium a fuga* BWV 881 a *Partitu* BWV 827, ze které autor vybírá pouze *Fantasii* a *Allemande*.⁸⁸ *Preludium a fuga* BWV 852 se objevuje v desátém díle. Frank Mento stále připisuje některé prstoklady a artikulaci poznámky.⁸⁹

⁸² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 26-31. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 51-56. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 2-4. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 11-13. [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 26-33. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 165-166, 184-188. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 59-67, 84-91. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁸⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 96-105. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

V jedenáctém díle dává prostor *Toccatě* BWV 912. Velkou změnou oproti předchozím skladbám jsou prstoklady, které se tu neobjevují. Jako další skladbu vkládá *Preludium a fugu* BWV 894 s drobnou poznámkou ohledně vzniku skladby. Do třetice zvolil *Fantasii a fugu* BWV 903.⁹⁰

2.7.5 Anglie

Z anglického repertoáru se v cembalové škole objeví skladby Henryho Purcella, Johna Bulla a také Williama Byrda. V rámci ornamentiky zmiňuje specifické značení ozdob, které se objevovalo u virginalistů.

Kromě ozdob se Mento věnuje také názvům skladeb, které jsou specifické z důvodu jiného jazyka. Pro příklad seznamuje s *Allemande*, která se v anglickém repertoáru objevuje pod označením *Almaine*.⁹¹ Od skladatele Henryho Purcella zařadil skladbu s názvem *A New Irish Tune*, na níž seznamuje s jiným typem značením ozdob, který se objevuje u virginalistů.⁹²

V souvislosti s anglickým psaním ozdob zařazuje také *Deux Préludes* od francouzského skladatele Jacquesa Hotteterre, aby ukázal, že stejné značení nemusí znamenat totéž. Dvojitě přeškrtnutí u Hotteterre znamená dvojitě rozložení akordu, avšak u virginalistů očekáváme ozdobu typu trylek, nátryl či mordent.⁹³

Obrázek 18 Jacques Hotteterre

Pro lepší obratnost ve stupnicích slouží *Preludium* od Johna Bulla. Preludium je vystavěno na stupnicích, které se střídají v pravé i levé ruce. Prstoklady ve stupnicích jsou zapsány od skladatele. Co je zajímavé na této skladbě, jsou akordy, ke kterým Frank Mento doplňuje prstoklad. Graficky naznačuje postupné zahrání tónů akordu (arpeggio).⁹⁴

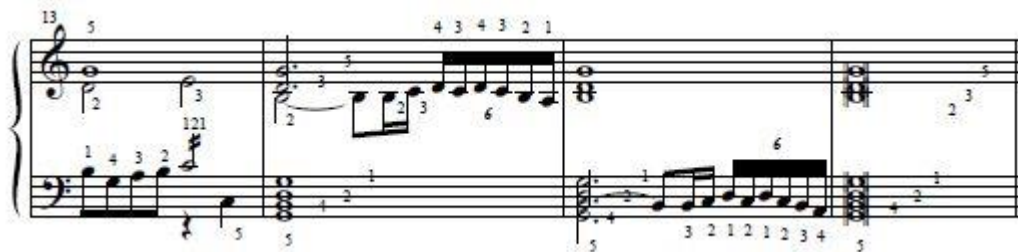
⁹⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 143-161, 166-189, 193-215. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 19-20. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 6-7,16. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 21. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 27. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Obrázek 19 John Bull prstoklady

2.7.6 Itálie

Mezi další velmoc barokní hudby patřila Itálie. Pro svůj specifický přístup k ozdobám, tzv. diminucím, Frank Mento věnoval této tématice velkou pozornost. Nejprve přidával kapitoly o zdobení pomocí diminucí do jednotlivých dílů školy a následně jim společně s improvizací věnoval celý jeden díl.

V Itálii byla řada velkých hudebních skladatelů, kteří psali skladby pro cembalo. Frank Mento do své cembalové školy vybíral autory, jako jsou například Francesco Bendusi nebo Antonio Valente. Zařazuje také dvojici autorů Girolamo Frescobaldi a Michelangelo Rossi. Neopomíjí ani skladatele Domenico Scarlattiho a jeho sonáty.

O Italském baroku Mento přidává historické povídky. Popisuje, v jakých tempech se hrálo, jaké se objevovaly hudební formy a jaké jsou zvláštnosti v italském přístupu. Připisuje také ozdoby, které byly typické pro Itálii. Přidává i prstoklady podle autorů Banchieri, Penna a Bismantova v porovnání s Frescobaldim.⁹⁵

Od výše zmíněného autora, Francesco Bendusiho představuje skladbu zvanou *Cortesana Padoana*. Jedná se o pavanu, pomalý tanec, který je typicky psán v 2/2, 4/4, nebo 4/2 taktu. Tato skladba je však zapsána v taktu třídobém. Charakter této pavany je tedy více radostný a živější. Mento upozorňuje, že zvolená artikulace by měla stále odpovídat charakteru pavany.⁹⁶

Antonio Valente, napsal skladbu *Lo Ballo dell'Intorcìa*. Na první pohled může vypadat složitě, avšak se jedná o jasný harmonický základ, na který jsou vypsány variace. Závěrem této skladby jsou dvě *Passamezza*. Jedno *Passamezzo antico* a druhé pro kontrast *Passamezzo moderno*. Frank Mento připisuje krátký údaj o významu *Passamezza*, kdy se jedná o italský tanec z 16. a 17. století, podobný pavaně.⁹⁷

⁹⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 81-83. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 49. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 56-58. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

V Italském repertoáru nechybí ani improvizální formy a slavné toccaty. Od Michelangela Rossiho, zvolil skladbu *Partite sopra la Romanesca*. Na těchto variacích ukazuje opakovaný ostinátní bas zvaný *romanesco*. Přidává zde medailonek o autorovi a také o této formě.⁹⁸

Od Girolama Frescobaldiho nalezneme *Canzonu Primu* ze sbírky *Il Secondo Libro de Toccate*. I k tomuto autorovi přidává krátký odkaz na jeho život.⁹⁹ Přidává i druhou *Canzon* s názvem *Dopo La Pistola a Capriccio sopra la Bassa Fiamenga*.¹⁰⁰

Pro rozšíření repertoáru a technické zdatnosti, přidává Mento sonáty od Domenica Scarlattioho doplněné o autorův životopisný medailonek. Nejprve se metodicky věnuje dvěma sonátám D dur, K. 415 a G dur, K. 431. Do těchto dvou skladeb dodává artikulační obloučky, které naznačují pospolitost tónů, a přidává i další poznámky k realizaci.¹⁰¹ V jedenáctém díle již zadává sonáty, které jsou bez poznámek.¹⁰²

2.7.7 Nizozemí

Frank Mento zařadil do své školy skladby od Jana Pieterszoona Sweelincka, který patří mezi přední skladatele cembalového repertoáru. Přidává drobný popis o autorovi a jeho zahraničních inspiracích (Anglie, Španělsko, Itálie). Mento připisuje i prstoklad, který Sweelinck používal a přidává jednořádkové úryvky.¹⁰³

Mento od něho uvádí více skladeb. Například kousek s názvem *Malle Sijmen*, kde se objevuje jiné značení ozdoby, kde jde o dvakrát přeškrtnutou notu. Hraje se podle předchozí melodie. Záleží, jestli je klesající anebo stoupající.¹⁰⁴ Přidává také *Echo Fantasia* SwWV 275.¹⁰⁵

⁹⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 38-42. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

⁹⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 119-126. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 73-77, 84-91. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 31-33, 38-39. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 118-137. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 45-46. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 22-24. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 23-28. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

V desátém díle se objevuje jeho *Toccat*a, SwWV 292. U některých skladeb již Frank Mento ubíral na prstokladování. V této skladbě naopak prstokladů zůstává hodně a připisuje i značení pro předávání do druhé ruky. Od stejného autora přidává i variace *Allein Gott in der Höh sei Ehr*, SwWV 299 a druhé variace *Unter der Linden grüne*, SwWV 325/N8.¹⁰⁶

2.7.8 Španělsko

Frank Mento se snaží brát všechny země komplexně. Nesmí tedy chybět ani autoři španělského původu. Zařazuje do své školy drobný popis prstokladů, jak k nim přistupovali Santa Maria, Antonio Cabezón anebo Venegas či Bermudo.¹⁰⁷

Jako zástupce této země se v osmém díle objevuje Antonio de Cabezón a jeho skladba *Diferencias Sobre el Canto Llano del Cavallero*. Frank Mento přikládá krátký medailonek o autorovi.¹⁰⁸

2.8 Diminuce a improvizace

Další větší kapitola, kterou Frank Mento ve druhém díle otvírá, je o diminucích a improvizaci. Do každého dílu přidává cvičení, kde vysvětluje základy a ukazuje nejjednodušší příklady. Píše pár slov o diminucích, v jakých skladbách se objevují a kde se využívají. Zařazuje názorné skladby, na kterých danou problematiku uplatňuje. Často se opírá o skladby Claudia Monteverdiho.

Frank Mento nejprve pracuje se stoupající sekundou (později přidá i sekundu klesající). Na tomto příkladu ukazuje různé způsoby, jakým je možné s motivem pracovat. Jednotlivé nápady píše pod názvem formula. Následně vypisuje čísla ve cvičení, kde doporučuje konkrétní místa pro využití jednotlivé formule.¹⁰⁹

Obrázek 20 diminuce formula č. 1

¹⁰⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 28-32, 36-41, 60-69. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 47. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 111-115. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹⁰⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 23. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Frank Mento přidává do skladeb čísla označená v kroužku, kdy čísla korespondují s čísly formulí. Tímto ve skladbách ukazuje místa, kde lze dané formule zahrát a vyplnit jimi melodií.¹¹⁰

Theme to diminish Johann Hermann Schein (1586-1630)
11 Diminish this piece by using the formulas indicated by the numbers.

Left hand simplified

13

Obrázek 21 diminuce

V následujících dílech Mento postupně rozšiřuje počet formulí. Současně s tím, zvětšuje i intervaly. Během následujících dílů projde plynule od sekundy po septimu. U jednotlivých intervalů střídá směr. Nejprve pracuje se stoupajícím intervalem a později přidává interval klesající. Všechny formule se skládají z výplně intervalu. Mento přináší nové invence a příklady a postupně žákovi rozšiřuje možnosti, jakým způsobem může intervaly vyplňovat.

V průběhu dílů rekapituluje již probrané motivy a vrací se k nim. Žák má možnost vyzkoušet, kam by se jaká melodie hodila a jakým způsobem by se dala využít. Má zde tedy velkou příležitost k improvizaci a vlastní invenci.¹¹¹

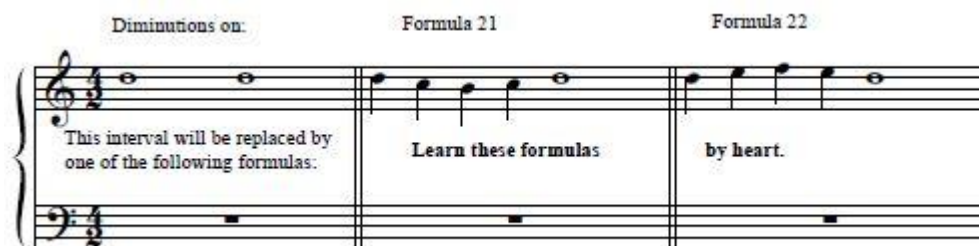
Ve čtvrtém díle si Mento pohrává i s rytmickou složkou. Přidává odlišné hodnoty not. Do této doby byly všechny motivy pouze v osminových hodnotách, nyní se objevuje formula č. 10, která obsahuje šestnáctiny.

Kromě intervalů věnuje pozornost i kombinaci, kdy se setrvá na stejném tónu. Mento ukazuje, jak ozdobit dvě stejné noty za sebou.¹¹²

¹¹⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 18. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 52. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 69. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Obrázek 22 diminuce

Frank Mento se dostane v průběhu své cembalové školy na počet 28 formulí. V pátém díle vkládá shrnutí všech dosud probraných motivů. Za toto shrnutí přikládá skladbu *My Delight* od anonyma ve dvou verzích. Jedna verze obsahuje čísla v kroužku a druhá je přiložená bez poznámek.¹¹³

2.9 Basso continuo

Bohatým přínosem této cembalové školy je zařazení bassa continua mezi běžný repertoár školy. S generálbasem se v cembalových školách setkáváme zřídka, často jsou pouhým doplněním. Toto téma je spíše předmětem samostatných škol o generálbasu.

Frank Mento počítá ihned od počátku s bassem continuumem. Každý díl obsahuje přinejmenším zmínku o generálbasu, často se však jedná o plnohodnotnou kapitolu. Zároveň vytvořil samostatný díl, kde se věnuje pouze bassu continuumu. Obsahuje shrnutí ze všech dílů a k tomu přidává navíc novou část.

Frank Mento nejprve vysvětluje základy generálbasu. Za jednotlivé kapitoly často přidává drobné skladby různých autorů a nechává uplatnit probranou problematiku v praxi.

Autor nejprve vysvětluje vnímání intervalů od basu. Ukazuje jednotlivé vzdálenosti mezi tóny a rozdílnost harmonického či melodického chápání. Následně pracuje s rozvojem harmonického slyšení. Žáka nechá zahrát jednotlivé intervaly a pomocí sluchu identifikovat, které zní příjemně a které nikoliv. Tímto způsobem seznamuje s konsonantními a disonantními intervaly.

¹¹³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 35-37. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Ve druhém díle vysvětluje problematiku zdvojené oktávy a přidání tercie. Později vysvětluje, že je možné hrát v různých oktávách. Někdy je zapotřebí hrát například o oktávu výše.¹¹⁴

Basso continuo začíná realizovat pomocí posuvek a pro procvičení zařazuje drobnou jednořádkovou skladbu od Daniela Speera, kde nechá žáka vyzkoušet jednoduše zrealizovat doprovod. Později přidává ještě jedno cvičení, kde se objevují béčka a křížky. Přidává basovou linku od Lorenza Penna, kde jsou postupy i ve čtvrtových notách oproti celým hodnotám.¹¹⁵

Postupně Mento seznamuje žáka se sextou a jejím využitím v bassu continuu. Dbá na to, aby se stále myslelo na vzdálenost intervalu od basu. Vypisuje v celých hodnotách levou ruku pro procvičení hledání sexty. Následně přidává další stranu s procvičováním sext, tentokrát v kombinaci s oktávou a tercií.

V rámci třetího dílu Mento probere i kvinty. Ukazuje, že za kvintu se považuje i to, když jsou noty rozložené mezi basový a houslový klíč. Vysvětluje tedy rozdíl mezi harmonicky zahrnou kvintou a kvintou zahrnou dvěma rukama zvlášť.¹¹⁶

S novým prvkem z oblasti o generálbasu, se kterým Mento přichází, je zapsání linky místo číslování. Mento zmiňuje, že i přesto, že se může bas postupně hýbat, číslování se nemění po celou dobu, dokud neskončí čárové označení. Zasněcuje však i do problematiky znovu opakování akordu v případě, že hráč nabude dojmu, že by bylo zapotřebí akord zopakovat.¹¹⁷

Obrázek 23 prodloužení akordů

¹¹⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 15, 18. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 5, 10. [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 15, 19, 24, 40, 46. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 51. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Ve čtvrtém díle přistupuje k vysvětlování postupů hlasů. Na konkrétních příkladech ukazuje rozdíly mezi paralelním vedením hlasů, stranným pohybem (též zvaný šikmý pohyb) a také protipohybem.¹¹⁸

Autor zařazuje cvičení na hledání kvintakordů na každém stupni dané stupnice. Snaží se o upevnění všech základních akordů v jednotlivých tóninách. Pro rychlejší zapamatování tercií, vypisuje stupnice a úkolem je hrát vždy každý třetí tón stupnice. Přidává všechny tóniny a dodává, že je nutné respektovat předznamenání konkrétní stupnice.¹¹⁹

V kapitole o generálbasu se ve čtvrtém díle dočkáme správného vedení hlasů. Ukazuje jaké vedení hlasů je správné a jaké bylo zakázáno a proč. Níže zařazuje stránku, na které má možnost žák tyto způsoby procvičit a vyzkoušet.¹²⁰

V další lekci generálbasu Mento seznamuje s obraty kvintakordů a ukazuje jednotlivé názvy hlasů (bas, tenor, alt a soprán). Později přidává akordy a jejich obraty, avšak v basu zůstává stejný tón, jedná se tedy stále o stejný akord. V další stránce věnované generálbasu vložil Frank Mento na tvorbu akordů cvičení pouze od basu v G dur a F dur.¹²¹

V pátém díle Mento zařazuje ke generálbasu skladbu od Michaela Praetoria. V jeho skladbě zvané *Canarie* se objevují základní akordy. Dále zařazuje skladbu *Allemande* od Jacoba van Eycka, ve které je přidán part pro flétnu a níže přidává *Gavotte* od Pierra Francisque Caroubela nebo Pierra Phalese.¹²²

Vzhledem k tomu, že basso continuo se často hraje i s jinými nástroji, Mento zařazuje i skladby pro sólový nástroj s doprovodem continua. Jestliže žáci nemají možnost hrát s jiným nástrojem, Mento doporučuje, aby part hrál učitel. Mezi skladby, kde vkládá i sólo part, řadí Frank Mento *Gagliardu* od Samuela Scheidta, skladbu od Michaela Praetoria či Jacquese Moderne. Zařazuje také *basse-dance* od Tielmana Susata.¹²³

Následující příklad autor převzal od Jeana Françoise Dandrieho a jeho školy o generálbasu. První strana obsahuje kompletní čísla a na straně následující je pouze vypsán bas.

¹¹⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 16. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹¹⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 38, 62. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 79. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 45, 52. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 12, 20, 34, 53. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 25, 40, 49, 59. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Vysvětluje zde příklad z hudební praxe, kde se nikdy nesetkáme s kompletními čísly, ale pouze s čísly, které určují nějakou změnu oproti klasickému kvintakordu. Pro větší procvičení přidává skladbu Jacquesa Moderna.¹²⁴

V sedmém díle se autor vrací k sextakordům. Vysvětluje způsoby, kterým je možné sextakord hrát, a ukazuje povědomí o zdvojené sextě. Ukazuje tedy dosud nové způsoby rozvodů sextakordů.¹²⁵ V osmém díle se sextakordy plynule navazuje na předchozí díl a věnuje pozornost zdvojené sextě. Novinku přidává i kvartsextakord. Pracuje v různých polohách a přidává samostatné cvičení, kde se jedná o různé tóniny pro lepší procvičení.

Velkou pozornost Mento věnuje rozvedením hlasů, kdy se jedná o průtahy ze septimy do sexty, z nony do oktávy, z kvarty do tercie a sekundy do primy. Postupně přidává různá cvičení, kde tento způsob upevňuje.¹²⁶ V devátém díle autor přináší problematiku septakordu a jeho obrátů.¹²⁷

V rámci desátého dílu se autor věnuje detailněji septakordu a jeho obrátům. Dochází zde k rekapitulaci předchozích dílů a upevnění dosud získaných zkušeností. V rámci obrátů septakordu Mento dává pozornost i *petite sixte*.¹²⁸

V jedenáctém díle autor zmiňuje zmenšený kvintakord a také přidává akord s přidanou sekundou a kvartou. Vysvětluje, jakým způsobem se tyto akordy značí a jakými intervaly mohou být doplněny.

Frank Mento přidává texty, kde ukazuje rozdíly v odlišné realizaci dle zemí. Píše stejný postup a na nich ukazuje odlišnosti a dodává k tomu pár svých slov. Konkrétně porovnává Německo a Francii.¹²⁹

¹²⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 7-8. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 36. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 9, 158, 177, 191. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 58, 70-71, 83, 94, 108, 118, 129, 140. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁸ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 11, 27, 35, 44, 180, 221. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹²⁹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 16, 39, 48, 58, 75-77. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Celý dvanáctý díl je věnován pouze generálbasu. V předmluvě doporučuje začít od strany číslo 157, jestliže jste absolvovali předchozí díly. Od této strany Mento rozšiřuje dosud popsané znalosti. Zabývá se nově například nónovým akordem, zmenšeným septakordem, zvětšeným kvintakordem a alterovanými akordy.¹³⁰

Frank Mento si uvědomuje, že generálbas je především o komorní hře. Ve dvanáctém díle si dovolil přidat bohatý repertoár, na kterém se uplatní získané zkušenosti z předchozích dílů. Objevují se zde skladby pro zobcovou i příčnou flétnu, zpěv a také pro violu da gambu.¹³¹

Za zmínku stojí skladba *Heuchler* od G. Ph. Telemanna pro zpěv a basso continuo. Ve skladbě se neobjevují čísla pro generálbas, ale specifická grafická označení. Pro příklad hvězdička označuje sextu, nebo černé vyplněné kolečko kvartsextakord.¹³² Později přidává i více značení, kde se objevují nevyplněné kolečka a nevyplněný čtverec, který už značí obraty septakordu.

¹³⁰ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, 294 s. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹³¹ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 163 – 167, 201-202. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹³² MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 183-184. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

according to Telemann's praxis, in spite of the figuring indicated:

* = Play a 6.

● = Play a $\begin{matrix} 5 \\ 4 \\ 2 \end{matrix}$.

◇ = Play a $\begin{matrix} 6 \\ 4 \end{matrix}$.

■ = It is a passing tone.

▽ = Play a +6.

▲ = It is a lower neighbor tone.

● = Play a $\begin{matrix} 6 \\ 4 \end{matrix}$.

♯ = Play a common chord.

Obrázek 24 specifické značení generalbasu

V oblasti generálbasu je velmi důležité pravidlo oktávy tzv. regule octave. Frank Mento kompletní oktávu, kdy harmonizuje každý stupeň diatonické stupnice, zařazuje až ve dvanáctém díle. Doporučuje je hrát ve všech tóninách a ve všech polohách. Přidává příklady různých kombinací kadencí se zapojením septimy.¹³³

¹³³ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 192, 237. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Frank Mento si ve dvanáctém díle pohrává i s různým počtem hlasů. Zadává cvičení, ve kterém by basso continuo mělo být vypsáno pouze ve třech hlasech, s tím, že vrchní hlas musí postupovat v osminových hodnotách.¹³⁴

Obrázek 25 vedení třech hlasů

Na závěr dvanáctého dílu Frank Mento přidal basovou linku s čísly, která shrnují všechny dosud získané informace z oblasti generálbasu. Basová linka je od Johanna Davida Heinichena.¹³⁵

Frank Mento přidal do kapitoly o basso continuu také recitativ. Jeden se objevuje v devátém díle, a to konkrétně recitativ č. 20 z *Vánočního oratoria* od J. S. Bacha.¹³⁶ Recitativům se více věnuje ve dvanáctém díle, kde vypisuje metodické poznámky o tom, jak s nimi pracovat.

Recitativy jsou nezbytnou součástí pro hráče bassa continua. Vzhledem k tomu, že se jedná o volnější styl, žák má možnost se na recitativech naučit pracovat se zvukem a s různou délkou arpeggií.

Mento přidává podrobnější popis, který převzal u St. Lamberta, kde se jedná o zásadní informace. Arpeggia jsou vhodná do recitativů, ve kterých nejsou taktové čáry. Jestliže se doprovází pouze jeden hlas, je důležité rozkládat akordy postupně úměrně k hlasu. Dbát na to, aby akordy nebyly zahrané harmonicky a rytmicky za sebou.

¹³⁴ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 265. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹³⁵ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 285-287. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

¹³⁶ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 140. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Některé akordy se dokonce opakují několikrát, přičemž se střídá směr nahoru a někdy dolů. Dodává, že tento způsob se nelze naučit skrz knihu. Mnohem lepším způsobem se to žáci naučí, když uvidí někoho hrát nebo poprosí pedagoga.

Dalším způsobem, který se snaží St. Lambert přiblížit, je délka setrvání na jednom akordu. Kdykoliv se objeví delší pasáž recitativu na jednom tónu, doporučuje zůstat co nejdéle v jednom akordu, dokud zní stále bas. Jakmile dozní, je nutné jej zopakovat.

Hráč *basso continuo* by měl po plném akordu, na kterém dlouho setrvá různě přidávat tóny z daného akordu, avšak s takovou pečlivostí, aby se zdálo, že jsou tóny stále součástí akordu. Doprovod se musí řídit obsahem a výrazem recitativu, který napoví, jak dlouhý nebo krátký akord se má rozeznít.¹³⁷

¹³⁷ MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 168. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.harpsichord-method.com/>

Závěr

V diplomové práci jsem zpracovala obsah cembalové školy Franka Menta. Představila jsem veškeré materiály, které autor ve své metodě uvedl a jakým způsobem s nimi pracoval. Věnovala jsem pozornost zajímavostem a snažila se ukázat komplexnost této metody.

V první kapitole jsem napsala pár slov o autorovi a také jeho vztahu k Huguette Dreyfus, která mu byla velkou inspirací a proto ji napsal v prvním díle cembalové školy věnování. V druhé kapitole jsem přiblížila lépe myšlenku celé školy a pro koho a jakým způsobem ji tvořil. Uvedla jsem, z jakých zdrojů čerpal a jakým způsobem pracoval s řazením cvičení.

V následujících podkapitolách jsem se zabývala jednotlivými oblastmi, které jsou důležité pro každého cembalistu. Ukázala jsem Mentův specifický přístup z hlediska prstokladů a artikulace. Detailněji jsem věnovala pozornost ornamentice a ukázala způsoby, jakým učí hru z listu a čtení not. V neposlední řadě jsem rozebírala cvičení pro rozvoj techniky.

Z podkapitoly o repertoáru vyplývá, že Frank Mento pečlivě promyslel veškerý repertoár, který by měl patřit do seznamu skladeb každého cembalisty. Pro lepší přehlednost jsem zařadila zvlášť skladby od Johanna Sebastiana Bacha.

Velmi zajímavé podkapitoly patřily diminucím, improvizaci a bassu continuu, které jsou součástí školy. Dopracovala jsem se ke zjištění, že některá cvičení a způsoby mohou urychlit chápání harmonie. Myslím si, že tato škola ukázala, jak jsou tato odvětví ve světě cembalistů velmi důležitá a nezbytná.

Cílem této práce bylo představit vypracovanou komplexní metodu, jako materiál, který je dostupný a vhodný pro začátečníky ve hře na cembalo.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura a prameny

- CORRETE, Michel. *Les amusemens du Parnasse*. Paris, 1749.
- FORKEL, Johann Nikolaus. *Über Johann Sebastian Bachs Leben, Kunst und Kunstwerke*. Leipzig: Hoffmeister und Kühnel, 1802.
- CHRISTENSEN, Jesper Bøje. *Základy generálbasové hry v 18. století: učebnice dle historických pramenů*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2011, 154 s. ISBN 9788074600128.
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 1. 2013, s. 79 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 2. 2013, s. 28 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 3. 2013, s. 56 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 4. 2013, s. 88 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 5. 2013, s. 54 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 6. 2013, s. 69 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 7. 2013, s. 42 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 8. 2013, s. 228 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 9. 2013, s. 153 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 10. 2013, s. 238 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 11. 2013, s. 228 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MENTO, Frank. *Harpsichord Method* [online]. Volume 12. 2013, s. 294 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: www.harpsichord-method.com
- MARPURG, Friedrich Wilhelm. *Anleitung zum Clavierspielen*. Berlin: Haude und Spener, 1755.

- SAINT-LAMBERT, Monsieur de. *Pravidla hry na cembalo: Nové pojednání o doprovodu na cembalo, varhany a jiné nástroje*. Brno: Jana Franková, 2010. ISBN 9788025486313.
- SANCTA MARIA, Thomas de. *Libro llamando arte de taner fantasia*. Leipzig: Gregg International Publishers, 1972, 442 s. ISBN 0576282294, 9780576282291.

Příloha 1 - Generalbas

This bass sums up everything we've learned.

Johann David Heinichen
(1683-1729)

The musical score consists of six staves of bass notation, each with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. Above the notes, there are numerous fingering and articulation markings, including numbers 1-5, 6-9, and symbols like #, 4+, and 2+. The score is divided into measures, with measure numbers 3, 4, 8, 11, 14, and 17 indicated at the beginning of their respective staves.

20 9 6 6 6 7 7 7

23 6 4 2 6 6 7 6

Moderato

25 6 6 7 9 6 6

27 6 5 4 # # 6 7 6 7 6 6 9 8 5

29 4 6 5 # 7 5 5 6 5 5 6 4+

31 7 4 2 # 9 7 5 # 6 3 2 6 2 6 3 3 # 9 8 5 # 8

33 9 # 6 7 5 4+ 2 5 5 4 # 5 4 3

35 6 6 5 6 4+ 2 # 6 6 6 4 5 4 6 7 6 4+ 3 6

Adagio

38 4+ 5 9 6 5 b7 4 3 6 6 7

Allegro

40

43

46

49

52

6 5 6 6 6

6 6 5 4 # 6 6 6 6

6 6 6 6 # 6

6 6 9 8 6 7 9 8 6 5 7 9 8 6 5 7

6	9	8	6	7	9	8	6	5	7	9	8	6	5	7										
4	3	5	4	3	3	5	4	4	3	3	2	3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	5	4	2